

Beköszöntő

Hova tovább radiológia?

Egy jól működő egészségügy fenntartása a fejlett országok gazdaságát is megterheli, különösen igaz ez, ha rossz infrastruktúrával és helyenként nem az ellátás igényeihez, hanem a helyi lobbierőkhöz igazodva épül fel. Figyelembe véve a világot sújtó gazdasági válságot, nem is tűnik egyszerűnek a kiút. És sajnos itt is igaz a betegségek analógiájára, hogy minél előrehaladottabb, súlyosabb a probléma, annál lassúbb a gyógyulás, annál nagyobb a költség. Azt hiszem, sokan reménykedünk, hogy a közeljövőben a kívánt „betegségre specifikus gyógykezelés” nem várat soká magára, és végre a betegek és a tényleges ellátási szükséglet érdekeinek megfelelő korszerű egészségügy építését láthatjuk. Ebben a rendszerben a radiológia, képalkotó diagnosztika stratégiai szereppel rendelkezik. Egy jól működő egészségügyben a képzett alap- és szakellátást végző orvosok együtt egy hozzáférhető, korszerű képalkotó diagnosztikával és egyéb diagnosztikus háttérrel (labor, patológia, mikrobiológia stb.) képesek a betegek jelentős részét a járóbeteg ellátás keretei között ellátni.

Amikor az egészségügy és ezen belül is a képalkotó diagnosztika jövőjét tervezzük, akkor meg kell néznünk az ellátásban betöltött szerepét, súlypontját. A képalkotó diagnosztika nyugodtan kijelenthető, hogy az egészségügy húzó, stratégiai területei közé tartozik. Jó és gyors diagnózis olcsóbbá teheti a kezelési folyamatot azzal, hogy időben felismeri a betegséget, a lehető legkevesebb módszer alkalmazásával ad a terápia szempontjából releváns információt vagy éppen ellenkezőleg kivéd több indirekt diagnosztikus lépést, mely azon kívül, hogy felesleges, indokolatlanul meghosszabbíthatja a betegellátási időt. Ehhez azonban a feladat súlyának megfelelő feltételrendszer is hozzátartozik. Rugalmas, ütőképes radiológiai diagnosztika megvalósításához szükséges a jó minőségű digitális képalkotás, a megfelelő adatvédelem és adatbiztonság mellett történő széles körben hozzáférhető képparchiválás, a rendelkezésre álló képzett szakember és a diagnosztikai szolgáltatás 24 órás hozzáférhetősége.

Ismerve a radiológia jelenlegi helyzetét a rendelkezésre álló feltételek közel sem optimálisak, melyek megváltoztatása, javítása elsődleges szakmai cél. Ennek főbb szempontjai a technikai fejlesztés, a képalkotó diagnosztikai tevékenység racionalizálása, az erőforrások jobb kihasználása, a munkaerő megtartása. Mind a négy területen van még mit tenni. A rendszer kialakításánál fontos, hogy legyen stratégiai koncepció, legyen egy valós adatokon alapuló ellátási igény, melyet természetesen össze kell hangolni az anyagi lehetőségekkel. A technikai fejlesztés az elmúlt 10 évben látványos mértékű volt, azonban még korántsem elegendő ahhoz, hogy az egyenlenségeket fel lehessen számolni. Ezért át kell gondolni, hogy hová és milyen szintű ellátásokhoz kapcsoljuk a drágább és pontosabb diagnózisokat adó fejlett technológiájú diagnosztikai módszereket azért, hogy a területi igény szerinti szükségletek lefedésre kerüljenek. Ennek érdekében célszerű lenne újra definiálni a progresszivitás rendszerét. A racionalizálás célszerűen magában foglalná a párhuzamosságok felszámolását, a betegek képi adatainak központi, regionális adattárolását és menedzsmentjét, valamint az ezekhez történő jogszerű hozzáférhetőség biztosítását.

Egy ilyen rendszer kialakítása nagyban segítené egy hatékonyabb, kiegyenlítettebb, de magasabb szinten működő képalkotó diagnosztika létrehozását. Ehhez jól illeszthető lenne a meglévő diagnosztikai géppark jobb kihasználása a feleslegesen ismételt vizsgálatok számának csökkentésével, valamint a humán erőforrás szűkös kapacitásának jobb kihasználhatósága a telemedicina szolgáltatás segítségével, másrészt jó szűrője lehet egy egységes vizsgálati protokollrendszer kialakításának. Ennek egyik minőségi faktora lehet a főiskolát végzett szakszemélyzet minél szélesebb körű alkalmazása.

Természetesen a diagnosztikus pontosságot és érzékenységet is növelni lehet a digitális technikák egyre nagyobb mértékű bevonásával, a CAD rendszerek szűrőként történő rutinszerű alkalmazásával. De mindezek felett a jövő szempontjából a legfontosabb egy hosszú távú világos stratégia, mely a progresszivitási szintek figyelembevételével a területi ellátási igényekkel (morbidity, mortalitási mutatókon alapulva) összhangban kerül definiálásra a járóbeteg ellátási szinten, míg a bonyolult, nehéz kórházi ellátásra szoruló esetekben egy centralizáltabb, jobban felszerelt kórházi struktúrát tudhat magáénak. A képalkotó diagnosztikának kiemelkedő szerepe van még a prevenció területén is, itt is elsősorban a komplex (morbidity, mortalitási mutatókon alapuló) több szakmáshoz szűrőként háttér diagnosztikájában. Igaz ennek eredményei hosszú évek után jelentkezhetnek, mégis jó hosszú távú befektetés a társadalom számára és egy jól dokumentált rendszerbe a későbbiekben megteremtheti az egészségügyi kiadások tervezhetőségének alapját. Kiemelkedően fontos a humán erőforrás, a szakorvosi tudás itthon tartása, ehhez azonban szükség van az egészségügyben is egy, a felelősségi szintet jobban figyelembe vevő, az európai normát közelítő bérezési rendszerre.

Dr. Battyány István
IME Képpalkotó rovat vezető